

KYRKNYTT

NR 4 2016

*Det farligaste som finns är
att födas in i fattigdom.
Nu är julkampanjen
"Låt fler få fylla fem" igång.
Läs mer på sidorna 4 och 5.*

Svenska kyrkan i Stenstorps pastorat

Advent betyder ankomst

Vi vet vem vi väntar på - snart föds Jesus till jorden. Gott nytt kyrkoår!

Vi kanske inte alltid tänker på att ett nytt år börjar första söndagen i advent. Ett nådens år som det står i vår evangeliebok. Och det känns speciellt att få fira advent och jul. Allt som är välkänt kommer tillbaka, psalmerna, musiken, allt det där som vi längtat efter, det som alltid känns nytt men välbekant. Och vi vet att traditionen är stark och jag tror att det finns ett behov i att känna igen sig. Ibland så får jag frågor om varför det är så mycket nytt i och kring våra gudstjänster, människor känner inte igen sig. Och det kan vara så! Men ibland så behöver vi förändra oss, vi behöver lära oss nya psalmer och sånger, men kanske inte första advent!

Advent betyder ankomst. Och vi vet som sagt vem vi väntar på. Vi har bilden framför oss. Jesu intåg i Jerusalem. Bereden väg för herran. Gå Sion din konung att möta, strö palmer, bred ut kläder med mera. Visst känns det bra! Orden liksom smälter i munnen, allt är nytt men ändå välbekant. Adventstiden är viktig! Jultiden är viktig! Inte för att vi ska fastna i något gammalt av nostalgiska skäl, utan, för att vi ska ha ett liv i och med Kristus som bär oss under det nya året. Ibland kanske vi inte tänker på vilken skatt vi har i vårt kyrkoår, vilken rikedom. Vi kanske inte alltid tänker på vad varje söndag betyder. Vi läser våra tex-

ter, sjunger våra psalmer men tänker vi efter på vad innehållet står för? Det är lätt att vara kritisk, men ibland kan det vara bra med lite självreflektion. Jag har en kollega som brukar säga: det skulle nog bli bra tråkigt om vi skulle fira första advent varje söndag, även om det skulle vara mer folk i kyrkbänkarna. Allting hänger ihop, vårt kyrkoår har en betydelse, en viktig betydelse.

Jag vill hälsa er alla varmt välkomna till våra gudstjänster i advents och juletid. Ta vara på den här tiden i vårt kyrkoår. Den är alltid ny men välbekant. Vi ska känna igen oss, vi får känna igen oss.

Mikael Blom

Kyrkoherde i Stenstorps pastorat

www.
svenskakyrkan.
se/stenstorp

Lyckad biskopsvisitation i Stenstorps pastorat

Under fyra dagar i oktober har biskop Åke Bonnier visiterat Stenstorps pastorat. Visitationen har varit berikande. Den har givit inspiration på många sätt. Biskopen har besökt våra fyra församlingar och mött människor och verksamheter på många olika sätt. I skrivande stund har vi inte fått det material som har författats om visitationen. Jag kommer i nästa nummer av Kyrknytt att redogöra på ett mer ingående sätt vad biskopen och stiftet påpekat om vår verksamhet med mera.

Mikael Blom

Kyrkoherde i Stenstorps pastorat

**Jourhavande präst
finns på telefon och på nätet**

telefon: 112 (fråga efter präst)

svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Julevangeliet

I Lukasevangeliets andra kapitel kan vi läsa berättelsen om när Jesus föddes och änglarna sjöng för herdarna.

"Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivras. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskrivna sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskrivna sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärget.

I samma trakt låg några herdor ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: "Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje,

"Var inte rädda!"

"Ära i höjden åt Gud och på jorden fred!"

en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba." Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: "Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt."

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen sade herdarna till varandra: "Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta." De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem."

Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärget.

"Låt din stjärnas ljus lysa"

Julkonsert, Broddetorps kyrka

18 december, kl 18.00

Läs mer om konserten och

julens alla gudstjänster på sidan 6!

Kampen för att få växa upp

Det farligaste som finns är att födas in i fattigdom. Vår insats behövs!

Trots att barnadödligheten är hög, är det våldet Qaqamba Gubanca alltid oroar sig för. Hon släpper aldrig sin dotter Libone utom synhåll. Som mentormamma i Khayelitsha, ett av Kapstadens fattigaste områden, kämpar hon varje dag tillsammans med mammor för att fler barn ska få fylla fem.

Det är lunch och läraren Nosisana Mgwelo bjuder barn efter barn till de dukade borden genom att sjunga deras namn. I tallrikarna väntar ris, böngryta och spenat. Libone, 3,5 år, sätter sig nära sin bästa vän Latita. Snart är alla fullt upptagna med att äta.

"Barnen får frukost, lunch och två mellanmål. För många är det den enda maten idag", säger Nosisana Mgwelo.

Tillsammans med två assistenter ansvarar hon för cirka 50 barn. Skolan ligger i Khayelitsha, ett av Kapstadens mest utsatta områden, och är en del av det projekt Svenska kyrkan stödjer för att stärka barns och kvinnors rättigheter. Libone och mamma Qaqamba Gubanca bor som tusentals andra i ett litet skjulliknande hus utan rinnande vatten och toalett. Ändå har de det förhållandevis bra eftersom Qaqamba har en inkomst.

Mentormammor räddar liv

Qaqamba flyttade som många andra unga kvinnor till Kapstaden för att komma ifrån fattigdom. Hon flyttade runt, blev skuldsatt och hade svårt att klara sig. När hon blev gravid hade hon turen att få en mentormamma.

"Det är tufft att vara ensamstående. Min mentormamma blev min vän, hennes berättelse om sitt liv gav mig styrka att förändra mitt."

Tack vare mentormammans råd ammade hon Libone hela första året. Förutom att Libone fick all näring hon behövde undvek Qaqamba att föra vidare sitt HIV-virus. Det är hon lättad över. Hon är stolt över att hon nu också blivit mentormamma och med hjälp av mödra- och barnavårdskunskap kan rädda barns liv.

"Att se ett barn underviktigt, men kunna förmedla kunskap om kosten och sedan se barnet repa sig. Det gör mig lycklig."

Utbildning ger förändring

Brist på arbete, men också dålig kunskap om rätten till socialbidrag gör att det inte finns pengar till mat. Just nu oroar sig Qaqamba över tolv barn bland sina klienter. För sin egen del är hon mest rädd för våldet.

"Många barn blir utsatta sexuellt. Våldtäkt är vanligt och jag är ständigt på min vakt."

Det är ingen slump att förskolan har höga staket och taggtråd. Men våldet finns inte bara på gatan.

"Vi försöker påverka föräldrarna att inte slå barnen och inte bråka inför dem", berättar Nosisana.

På skolgården är det fullt av lekande barn efter lunchen. Femåringarna kommer att börja i ny skola till hösten, men Libone har ett år kvar. Qaqamba hoppas att dottern blir lärare när hon blir stor – utbildning och arbete ger frihet att lämna Khayelitsha.

Svenska kyrkan gör skillnad

Genom att samarbeta med systerkyrkor och partnerorganisationer i utsatta delar av världen, kan Svenska kyrkans internationella arbete nå fram till de barn som står utan skyddsnät och behöver oss som mest.

I Svenska kyrkans julkampanj, som pågår från första advent 2016 till och med januari 2017, samlar vi in pengar till Svenska kyrkans internationella arbete för alla barns rätt till ett tryggt liv. Till höger ser du hur du kan bidra. Där ser du också en bild på bästisarna Libone och Latita. Var med oss i kampen mot barnadödlighet!

Text: Viktoria Ekberg, Relbrando

Blomskottsauktion

I mars 2017 anordnar vi en auktion där vi säljer blomskott av inomhuskrukväxter. Auktionen är en insamling till Svenska kyrkans internationella arbete.

Håll utkik efter mer information!

SWISHA100 kr till
9001223**90** SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

LÅT FLER FÅ **FYLLA FEM!**

Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem år. Men de barn som får leva i trygghet, med mat, rent vatten, sjukvård och omsorg, kan klara sina första kritiska år. Libone och Latita är bästa vänner och bor i Khayelitsha, ett av Kapstadens fattigaste områden. Nästa år fyller de fem. Det är deras viktigaste födelsedag.

Swisha din gåva till 9001223 eller
SMS:a FEM till 72905 och ge 100 kr.

PG 90 01 22-3 | BG 900-1223

Läs mer: svenskakyrkan.se/internationelltarbete

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

Välkommen till Svenska k

Här hittar du våra gudstjänster
i både helg och vardag.
Ändringar kan ske, så håll utkik efter
våra annonser i lokalpressen. Se även
www.svenskakyrkan.se/stenstorps!

SÖNDAG 4 DECEMBER

2:a söndagen i Advent

Borgunda kyrka 10.00
Gudstjänst, sång av Ewa-Marie Sääf, Jenny Ahlin
och Susanne Carlsson, Malin Viklund
Valtorps kyrka 10.00
Mässa, Willy Haag
Östra Tunhems kyrka 18.00
Gudstjänst, Willy Haag
Stenstorps kyrka 18.00
Luciagudstjänst, Malin Viklund

SÖNDAG 11 DECEMBER

3:e söndagen i Advent

Stenstorps kyrka 10.00
Mässa, Malin Viklund
Håkantorps kyrka 10.00
Gudstjänst, Willy Haag
Gudhems församlingshem 14.00
Barngruppernas avslutning och luciafirande,
Sofia Angel
Högstena kyrka 18.00
Gudstjänst, Bengt-Åke Öhgren

MÅNDAG 12 DECEMBER

Stenstorps äldreboende Torget 11.00
Mässa, Mikael Blom

SÖNDAG 18 DECEMBER

4:e söndagen i Advent

Brobackens kapell 18.00
Ekumenisk gudstjänst, Björn Hald och
Malin Viklund

Broddetorps kyrka 18.00

Julkonsert, "Låt din stjärnas ljus lysa"
DBH-kören, Gudhemskören Da capo,
Hornborgasång, Stenstorps kyrkokör
Musiker: Larmensemblen
Dirigenter: Annelie Karlsson,
Majken Frid Larsson, Susanne Carlsson
Andakt: Sofia Angel

MÅNDAG 19 DECEMBER

Stenstorps äldreboende Torget 11.00
Julbön, sång av Patrik Larsén, Malin Viklund

LÖRDAG 24 DECEMBER

Julafton

Bjurums kyrka 11.00
Gudstjänst vid krubban, Katarinakören
och Miranda Lönnerhag, Mikael Blom
Broddetorps kyrka 11.00
Gudstjänst vid krubban, Sofia Angel
Stenstorps kyrka 11.00
Gudstjänst vid krubban, Malin Viklund
Borgunda kyrka 23.00
Julnattsgudstjänst, Mikael Blom
Gudhems kyrka 23.30
Julnattsgudstjänst, Simon Sjögren, Sofia Angel
Östra Tunhems kyrka 22.00
Julnattsgudstjänst, Simon Sjögren, Sofia Angel
Valtorps kyrka 23.00
Julnattsgudstjänst, Linnea Larsson, Malin Viklund

SÖNDAG 25 DECEMBER

Juldagen

Högstena kyrka 07.00
Julotta, Malin Viklund
Stenstorps kyrka 07.00
Julotta, Emma Kilborn valthorn, Willy Haag

MÅNDAG 26 DECEMBER

Annandag jul

Dala kyrka 10.00
Gudstjänst, Mikael Blom

LÖRDAG 31 DECEMBER

Nyårsafton

Gudhems kyrka 16.00
Nyårsbön, Sofia Angel
Högstena kyrka 16.00
Nyårsbön, Malin Viklund
Stenstorps kyrka 18.00
Nyårsbön, Malin Viklund
Håkantorps kyrka 18.00
Nyårsbön, Sofia Angel

SÖNDAG 1 JANUARI

Nyårsdagen

Segerstads kyrka 18.00
Nyårsmusik, Willy Haag

MÅNDAG 2 JANUARI

Stenstorps äldreboende Torget 11.00
Mässa, Sofia Angel

Kyrkan i vinter!

FREDAG 6 JANUARI

Trettondagen

Broddetorps kyrka 10.00

Gudstjänst, Gudhemskören DaCapo,

Bengt-Åke Öhgren

Stenstorps kyrka 18.00

Julens sånger och psalmer, Jasmine, Willy Haag

SÖNDAG 8 JANUARI

1:a söndagen efter Trettondagen

Dala församlingshem 10.00

Gudstjänst, Mikael Blom

Valtorps kyrka 10.00

Gudstjänst, Willy Haag

Östra Tunhem 18.00

Gudstjänst, Mikael Blom

SÖNDAG 15 JANUARI

2:a söndagen efter Trettondagen

Stenstorps kyrka 10.00

Mässa, Malin Viklund

Ugglums kyrka 10.00

Gudstjänst, Sofia Angel

Håkantorps kyrka 18.00

Gudstjänst, Sofia Angel

Borgunda kyrka 18.00

Gudstjänst, Malin Viklund

MÅNDAG 16 JANUARI

Stenstorps äldreboende Torget 11.00

Sång och andakt, Malin Viklund

SÖNDAG 22 JANUARI

3:e söndagen efter Trettondagen

Broddetorps kyrka 10.00

Gudstjänst, Willy Haag

Gudhems kyrka 10.00

Mässa, Mikael Blom

Högstena kyrka 18.00

Gudstjänst, Bengt-Åke Öhgren

Stenstorps kyrka 18.00

Gudstjänst, Mikael Blom

ONSDAG 25 JANUARI

Stenstorps kyrka 19.00

Mässa, Malin Viklund

SÖNDAG 29 JANUARI

4:e söndagen efter Trettondagen

Segerstads församlingshem 10.00

Gudstjänst, Willy Haag

Bjorum, gamla skolan 10.00

Gudstjänst

Dala församlingshem 18.00

Gudstjänst, Willy Haag

Helgmålsbön firas i Broddetorps kyrka på lördagar klockan 18.00. Sista samlingen före jul är 17 december. Sedan återkommer helgmålsböerna den 14 januari. Välkommen!

Kyrktaxi finns för pastoratsbor till gudstjänster och annan kyrklig verksamhet inom Stenstorps pastorat. Beställ taxi på telefonnummer 0515-100 10. Pris 10 kronor tur och retur.

MÅNDAG 30 JANUARI

Stenstorps äldreboende Torget 11.00

Mässa, Mikael Blom

SÖNDAG 5 FEBRUARI

Kyndelmässodagen

Broddetorps kyrka 10.00

Familjemässa, utdelning av Barnens bibel,

Tonfisken och Tonträffen sjunger, Sofia Angel

Borgunda kyrka 10.00

Gudstjänst, Malin Viklund

Östra Tunhems kyrka 18.00

Gudstjänst, Sofia Angel

Stenstorps kyrka 18.00

Ljsgudstjänst, G-klaven, Mikael Blom

SÖNDAG 12 FEBRUARI

Septuagesima

Stenstorps kyrka 10.00

Gudstjänst, Stenstorps kyrkokör, Mikael Blom

Gudhems kyrka 10.00

Gudstjänst, Willy Haag

Valtorps kyrka 18.00

Gudstjänst, Bengt-Åke Öhgren

Högstena kyrka 18.00

Mässa, Mikael Blom

MÅNDAG 13 FEBRUARI

Stenstorps äldreboende Torget 11.00

Sång och andakt, Sofia Angel

SÖNDAG 19 FEBRUARI

Sexagesima

Segerstads församlingshem 10.00

Gudstjänst med Luther-tema, Hornborgasång, Berit Johansson och Mikael Blom.

Läs mer om Luther på sidorna 10-11.

Dala församlingshem 10.00

Gudstjänst, Willy Haag

Ugglums kyrka 18.00

Gudstjänst, Mikael Blom

ONSDAG 22 FEBRUARI

Stenstorps kyrka 19.00

Mässa, Sofia Angel

SÖNDAG 26 FEBRUARI

Fastlagssöndagen

Borgunda kyrka 10.00

Gudstjänst, DBH-kören, Mikael Blom

Gudhems kyrka 10.00

Familjemässa, utdelning av Barnens bibel,

Sofia Angel

Stenstorps kyrka 18.00

Mässa, Mikael Blom

Håkantorps kyrka 18.00

Gudstjänst, Bengt-Åke Öhgren

MÅNDAG 27 FEBRUARI

Stenstorps äldreboende Torget 11.00

Mässa, Sofia Angel

FREDAG 3 MARS

Bolum, Missionshuset 19.00

Internationella världsböndagen

SÖNDAG 5 MARS

1:a söndagen i Fastan

Stenstorps kyrka 10.00

Gudstjänst, Sofia Angel

Östra Tunhems kyrka 10.00

Gudstjänst, Willy Haag

Högstena kyrka 18.00

Gudstjänst, G-klaven, Sofia Angel

Segerstads församlingshem 18.00

Gudstjänst, Bengt-Åke Öhgren

Efterlysning: bärare!

I samband med jordbegravningar behövs ibland ett bärarlag, det vill säga en grupp som bär kistan.

Stenstorps pastorat skulle behöva ett eget bärarlag. Det är pastoratets ansvar att detta finns. Idag har vi inte detta, utan detta uppdrag utförs av bärare som är knutna till begravningsbyråerna.

Nu vill vi ställa frågan till dig. Skulle DU kunna tänka dig att ställa upp och hjälpa till med denna uppgift? Hör av dig till oss i Stenstorps pastorat, med frågor eller intresseanmälan!

Kontakta kyrkoherde Mikael Blom eller kyrkokamrer Anders Toftby. Kontaktinformation finns på Kyrknytts baksida. Välkommen!

Foto: Svenska kyrkan/IKON

Samtalsgrupp: Leva vidare

Har du förlorat någon? Vill du prata med andra i samma situation?

För dig som mist en make/maka/sambo erbjuder vi möjligheten att delta i en samtalsgrupp. Cirka två gånger om året startar en ny grupp, en på våren och en på hösten.

Gruppen träffas i ett av pastoratets församlingshem vid 5-6 tillfällen för att tala om sorgen och den man förlorat och hur man ska leva vidare. Gruppen leds av präst och diakon.

Vill du veta mer om samtalsgruppen eller få en enskild samtalskontakt är du välkommen att kontakta pastoratets präster och diakon. På baksidan av Kyrknytt finns alla kontaktuppgifter. Du kan också ringa till pastorexpeditionen på 0500-499 500 så får du hjälp. Välkommen!

Församlingsträffar våren 2017

Välkommen till Stenstorps pastorats församlingsträffar för en stunds underhållning, gemenskap och fika!

Församlingsträffarna är på tisdagar mellan klockan 14.00 och 16.00, i olika lokaler runt om i pastoratet. Det blir andakt, program och fika och kostnaden är 20 kr. Du anmäler dig senast dagen innan till diakoniexpeditionen (0500- 499 507) eller pastors-

expeditionen (0500- 499 500, måndag-torsdag, klockan 9-12). De datum som hittills är inplanerade under våren 2017 är:

14 februari

28 februari

14 mars

28 mars

Mer information om tider, platser och program annonseras senare. Välkommen!

**LÅT FLER FÅ
FYLLA FEM!**

SWISHA
100 kr till
9001223

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE
medlem av
actalliance

Nyhet: skicka pengar via Swish

Har du sällan kontanter i plånboken? Nu kan du skicka pengar till Stenstorps pastorat via appen Swish.

För att bidra till kollekten swishar du ditt belopp till det nummer som hör till just den församlingen där du firar din gudstjänst. Numren för bokborden, servering och deltagaravgifter är gemensamma för hela pastoratet.

Svenska kyrkans internationella arbete har ett swish-nummer som du kan använda för att bidra till julkampanjen eller andra insamlingar.

Vill du veta mer om Swish så kan du läsa på www.getswish.se eller fråga din bank. Klipp ut rutan här intill och spara den, så har du numren till hands när du behöver dem!

Kollekter och gåvor

Svenska kyrkan,
Stenstorps pastorat

Dala-Borgunda-Högstena församling	123 221 08 88
Gudhems församling	123 147 35 52
Hornborga församling	123 146 11 28
Stenstorps församling	123 336 35 38
Bokborden	123 421 35 38
Servering och deltagaravgifter	123 085 83 99
Svenska kyrkans internationella arbete	9001223

Swisha din gåva direkt med mobilen.

– Enkelt, snabbt och säkert.

Swish.
Betala
enklare

Reformationsåret 2017

Under 2017 uppmärksammas 500-årsjubileet av reformationen. Luthers arv är läskunnighet och jämlikhet.

Den 31 oktober 1517 spikade munken Martin Luther upp 95 teser om den så kallade avlaten, på kyrkporten i Wittenberg. Den medeltida kyrkan hade börjat sälja avlatsbrev, och genom att köpa ett sådant kunde den som hade syndat få förlåtelse utan

att behöva göra någon särskild botgöring. Kyrkan behövde pengar till det stora bygget av Peterskyrkan i Rom bland annat. Detta köpsläende med synd och botgöring upprörde Martin Luther, men när han spikade upp sina teser hade han nog knappast tänkt sig vilka enorma konsekvenser det skulle få.

Kyrkans maktelit ville få Martin Luther utesluten och helst avrättad. Samtidigt såg många furstar i Tyskland och kringliggande länder, Martin Luthers idéer som mycket fördelaktiga. Om kyrkan, och kejsaren, tappade makt fanns utrymme för furstar att kliva framåt. Martin Luther skyddades och så småningom bildades nya kyrkor, de evangelisk lutherska, med furstar och kungar som överhuvud. Så även i Sverige.

Redan år 1527 beslutade riksdagen i Västerås att kyrkan i Sverige skulle bryta med Rom för att i stället följa den tyska reformationens spår. Vid ett möte i Uppsala 1593 slutfördes övergången.

"Orsaken till att Sverige blev protestantiskt var inte att svenska folket var missnöjda med den katolska kyrkan eller påven. Tvärtom, 1400-talet var ett mycket fromt århundrade. Men kungamakten såg att Luthers läror kunde stärka statsbygget. Särskilt idén om de två regementena, det andliga och det världsliga. Båda lika kristna och båda lika mycket värda, passade när Gustav Vasa ville få ihop landet under sig", förklarar Urban Claesson som är professor vid Högskolan Dalarna med inriktning på kyrkohistoria, och knuten till Svenska kyrkans forskningsenhet.

Populär bland vanligt folk

Men Luther var också populär bland vanligt folk. Hans pamfletter köptes och lästes. Detta skapade en helt ny, horisontell gemenskap, som katolska kyrkan aldrig konfronterats med tidigare.

Martin Luther ville att varje människa själv skulle ta ansvar för sin Gudsrelation. Därför behövde hon ha en grundläggande kunskap om kristen tro, vad som står i bibeln och vilka dogmer som gäller för kyrkan. Luther översatte Bibeln till tyska och hans översättning spreds snabbt. Han författade också en liten katekes som presenterade och förklarade tio Guds bud, Herrens bön, Trosbekännelsen, dopet och nattvarden.

Kunskapslyft

Boktryckarkonsten utvecklades vid samma tid som Luther var verksam och hans skrifter fick därför en spridning som inga andra dittills. Urban Claesson ser många spår av Luthers läror i dagens svenska samhälle.

"För det första blev reformationen blev ett kunskapslyft. Katekesen spreds verkligen över hela landet. 1686 lagstadgades att alla skulle lära sig läsa för att bättre lära sig katekesen. Barn lärde sig läsa hemma eller av byns präst eller kantor."

"Detta planterade ett viktigt frö för framtiden. Folk läste, började diskutera, tänka själva och reformera samhället. Att vi har demokrati har vi delvis Luther att tacka för. Idag har vi en väldigt stark tilltro till det skrivna ordet. Vi förmedlar kunskap genom broschyrer och hemsidor."

Luther lade stor vikt vid hushållet som social ge-

men-skap. Husbonden hade ansvar för alla i hushållet och skulle se till att alla var mätta, klädda och läskun-niga. När lönearbete slog igenom ansåg många luth-erska präster att det var förskräckligt att arbetsgivarna bara skulle ge arbetarna pengar och sedan lämna dem åt sitt öde.

"Hans tankar var mycket patriarkala, men grund-tanken är att ingen ska lämnas utanför. Idag finns det omhändertagande sättet att tänka kvar."

Misstolkat arv

Ett arv som ofta kommit att misstolkas är Luth-ers teologi som betonar att varje människa är syndig och aldrig på egen hand kan "jobba sig ur sin synd". Endast tack vare Guds oändliga nåd finns frälsning för alla, enligt Luther. Dessa tankegångar har bidragit till en stark samhällsgemenskap, menar Urban Claes-son.

"Trots att Sverige är ett av världens mest indivi-dualistiska länder har vi en mycket hög tilltro till po-litiska beslut och gemensamma aktioner. Det kom-mer ur tanken att en enskild människa måste lita till något som är större."

Ibland omtalas Luther i samband med plikt-känsla, hög arbetsmoral och ett asketiskt liv. Men Luther själv var levnadsglad och betonade ofta att vila och njutning måste få ta plats i livet. Han sa mycket lite om nykterhet eller arbetsmoral.

Däremot utvecklades på 1800-talet kristen väckel-se som hämtade idéer från bland annat den kalvinis-tiska traditionen, som lägger större vikt vid männis-kans gärningar, vilket räddade många ur alkoholism och fattigdom.

"Jag kan tycka att Svenska kyrkan skulle varit mer lyhörd för det behovet från Fattigsverige, som verkli-gen led av alkohol. Men många präster satte sig emot talet om nykterhet, med hänvisning till Luther."

Tidig feminism

Luther hade en ganska pessimistisk syn på män-niskan. Hon var syndig. Men genom just denna pes-simism blev kroppen, och i viss mån kvinnan, befriad.

Tidigare hade kroppen varit föremål för tuktning, späkning och behov trängdes bort till förmån för sjä-lens frälsning. Martin Luther såg denna möda som lönlös. Det var ju ändå kört. Och att mannen skulle ha en särställning inför Gud blev också oviktigt. Alla människor var eländiga stackare.

"Martin Luther kallade ofta sin hustru för 'herr

Käti'. Hon hade full kontroll på familjens ekonomi och hon försörjde Luthers skrivande genom att driva pensionat för studenter, berättade professor Elisabeth Gerle, också forskare vid Svenska kyrkans forsknings-enhet, på Bokmässan 2015."

Även om Luther gjorde skarpa gränser mellan vad som var manligt och kvinnligt, helt i sin tid, hade han tankar som inte alls höll sig inom vad som var norm. Han ville till exempel att Käti skulle bli förmyndare för deras gemensamma barn om han dog. Men det fick han inte igenom legalt.

Påven besökte Sverige

I höstas gästade påven till Sverige för att uppmärk-samma 500-årsjubileet av reformationen tillsammans med representanter för Lutherska världsförbundet. Detta var en mycket stor händelse. Reformationen delade kyrkan och i 500 år har katolska och protes-tantiska kyrkan varit antagonister. Men från att ha sett på varandra med avsky har kyrkorna närmat sig varandra och idag finns en ömsesidig respekt. Men reformationen är fortfarande en het potatis, menar Urban Claesson.

"I generationer har man betonat skillnaderna. Men idag vill ingen hamna i det polemiska som finns i bekännelseskriterierna. Man får gå balansgång och försöka vara stolt utan att förringa den andra sidan."

Samtidigt finns en stor poäng i att lyfta fram Luther i svensk kultur.

"Vi har ett religiöst arv och det vore bra om svenskar visste mer om det. Då blir det till exempel lättare att förklara för nyanlända varför vi har den po-litik vi har", säger Urban Claesson.

Text: Hanna Wallsten

Gudstjänst med Luther-tema

Sege-stads för-samlingshem

19 februari, klockan 10.00

Hornborgasång, Berit Johansson och Mikael Blom medverkar i gudstjänsten. Välkommen!

Kontakta oss gärna!

Stenstorps pastorat

Prästgatan 6, 521 60 STENSTORP

webbsida: www.svenskakyrkan.se/stenstorp

telefon: 0500-499 500 telefax: 0500-499 529

e-post: stenstorps.pastorat@svenskakyrkan.se

Pastorsexpeditionens öppet- och telefontid
måndag–torsdag 9-12

Administration

Kanslist Annelie Blom

0500-499 503

e-post: annelie.m.blom@svenskakyrkan.se

Kyrkokamrer Anders Toftby

även kyrkogårdsansvarig

0500-499 501, sms: 072-734 05 00

e-post: anders.toftby@svenskakyrkan.se

Kyrkogårdsadministratör

Maria Ekenstierna

Expeditionstid måndag-fredag 9.00-12.00

0500-499 502, sms: 072-575 46 40

e-post: maria.ekenstierna@svenskakyrkan.se

Präster

Kyrkoherde Mikael Blom

0500-499 505, sms: 0730-67 11 50

epost: mikael.blom@svenskakyrkan.se

Komminister Malin Viklund

0500-499 506, sms: 0722-41 40 64

e-post: malin.viklund@svenskakyrkan.se

Komminister Sofia Angel

0500-499 504

e-post: sofia.angel@svenskakyrkan.se

Kantorer

Susanne Carlsson

(Stenstorp, Dala, Borgunda)

0500-499 509, sms: 0707-61 81 20

e-post susanne.carlsson@svenskakyrkan.se

Gunnar Hagenfeldt (Högstena)

mobil: 0708-33 69 48

Majken Frid Larsson (Hornborga)

0500-499 510, sms: 070-268 57 66

e-post: majken.frid.larsson@svenskakyrkan.se

Annelie Karlsson (Gudhem)

0500-499 511, sms: 070-361 15 29

e-post: annelie.karlsson@svenskakyrkan.se

Diakon

Sabine Bjaaland

0500-499 507, sms: 0730-22 19 93

e-post: sabine.bjaaland@svenskakyrkan.se

Barn och ungdom

Lena Arvidsson

0500-499 513, sms: 070-30 20 400

e-post: lena.arvidsson@svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare

Stenstorp

Christer Lönnqvist

0500-499 516, sms: 0703-70 93 84

Dala, Borgunda, Högstena

Arne Pinthorp

0500-499 517, sms: 070-722 53 01

Per Brandstedt

0500-499 524, sms: 072-578 24 00

Siv Lood (inre tjänst, och lokalvårdare i Stenstorp)

0500-499 518, sms: 0707-77 56 46

Segerstad, Håkantorps, Valtorp

Håkan Svensson

0500-499 519, sms: 072-575 45 80

Veronica Johansson

0500-499 520, sms: 072-575 46 50

Broddetorp

Iréne Wallgren

0500-499 521, sms: 070-220 8170

även fax 0500-499 526

Gudhem, Ö Tunhem, Ugglum, Bjurum

Annelie Ahlström

0500-499 522, sms: 070-3019799

Karin Wallin

0500-499 523, sms: 072-578 23 00

Bokning av församlingshem

Dala, Broddetorp, Gudhem, Segerstad,
Borgunda och Stenstorp:

via pastorsexpeditionen 0500-499 500

Ö Tunhem: Per Johannesson 0515-72 01 47